

O Wydziale Lekarskim USB

Prof. Wiesław Makarewicz był gościem styczniowego spotkania w Kawiarni Naukowej Bałtyckiego Festiwalu Nauki. 28 stycznia br. w hotelu Rezydent w Sopocie zaprezentował wykład zatytułowany *Wydział Lekarski Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie i jego znaczenie dla powstania Akademii Lekarskiej w Gdańsku*. Organizatorem cyklu popularno-naukowych spotkań z wybitnymi naukowcami jest dr Tadeusz Zaleski z Uniwersytetu Gdańskiego we współpracy z Centrum Informatycznym Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej. Kawiarnia Naukowa ma już długą tradycję, a styczniowy wykład był 91 spotkaniem z tego cyklu. Pełna lista wygłoszonych dotąd wykładów dostępna jest w Internecie (<http://bfm.gda.pl/index.php/pl/kawiarnia-naukowa>).

Dzięki współpracy z Centrum Informatycznym TASK wykład wraz z dyskusją został zarejestrowany i jest udostępniony w Internecie pod adresem <http://tv.task.gda.pl/?p=2642>

Skrót wykładu

Uniwersytet w Wilnie powstał w 1579 r., dzięki przekształceniu przez króla Stefana Batorego Kolegium Jezuickiego (założonego w 1570 r.) w Akademię Wileńską. Wydział Lekarski utworzono znacznie później, bo w 1781 r., w toku reformy prowadzonej przez Komisję Edukacji Narodowej. Do Wydziału tego włączono Szkołę Lekarską, założoną w 1775 roku w Grodnie. Pod zaborem rosyjskim pozostawał uniwersytetem polskojęzycznym i ważnym ośrodkiem kultury polskiej, dlatego władze carskie w odwecie za powstanie listopadowe zamknęły go w 1832 r.

Po odzyskaniu niepodległości Uniwersytet został wskrzeszony dekretem marszałka Józefa Piłsudskiego z dnia 28 sierpnia 1919 r. i wówczas za patrona otrzymał Stefana Batorego. Po 87 latach zamknięcia, już w październiku tego roku studen-

ci mogli rozpocząć zajęcia. W pierwszym roku działalności na nowo otwartą Uczelnię przyjęto 547 osób. Wskrzeszony Uniwersytet, w którym zorganizowano 6 wydziałów (później powstał jeszcze Wydział Rolniczy), powstawał na fali patriotyzmu i wielkiego entuzjazmu po odzyskaniu niepodległości, aczkolwiek w niezwykle trudnych warunkach. Brak było wszystkiego – kadry naukowej, księgozbioru, pomieszczeń, pieniędzy i bazy szpitalnej. Rozpoczęte zajęcia były przerywane trwającą wojną bolszewicką. W organizacji Wydziału Lekarskiego, w skład którego wchodziło również Studium Farmaceutyczne, główną rolę odegrali lekarze: Jerzy Alexandrowicz, Józef Ziemacki (prorektor), Emil Godlewski (dziekan) i Władyczko (prodziekan) oraz Jan Muszyński (farmaceuta), a także pierwszy rektor prof. Michał Siedlecki. Bazą szpitalną dla powstających klinik akademickich stał się Szpital Wojskowy na Antokolu. Uniwersytet

skupił grupę niezwykle zaangażowanych profesorów i lekarzy, którzy w krótkim czasie zorganizowali zajęcia studenckie i rozwinęli bogatą działalność naukową. W latach międzywojennych był najmniejszym z 5 polskich uniwersytetów i kształcił około 3500 studentów. W roku akademickim 1937/1938 Wydział Lekarski z 740 słuchaczami był, po Wydziale Prawa, największym wydziałem na Uniwersytecie, jednocześnie największym pod względem liczby zatrudnianych profesorów. W sumie na 113 katedrach 7 wydziałów Uniwersytet zatrudniał w 1939 roku 84 profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych, 39 docentów i zastępców profesorów oraz 245 pomocniczych pracowników nauki. Ogółem w latach II Rzeczypospolitej ukończyło ten Wydział 1220 lekarzy, nadano 83 osobom stopień naukowy doktora medycyny i przeprowadzono 15 przewodów habilitacyjnych. Pracownicy nauki Wydziału w ciągu dwudziestolecia działalności ogłosili drukiem około 1300 publikacji. Pomimo krótkiego okresu działalności, zyskał wysoką rangę w nauce polskiej i europejskiej. Stał się ogromnie ważną placówką kulturotwórczą na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej. Po wybuchu II wojny światowej został zamknięty 15 grudnia 1939 r. przez władze litewskie.

W latach okupacji hitlerowskiej Uniwersytet prowadził tajne nauczanie w latach 1942-1944, a po powojennym przesunięciu granic państwa polskiego na zachód, znaczna część jego

kadry akademickiej ekspatriowała się w 1945 r. z Wilna do Polski, przyczyniając się w znacznej mierze m.in. do powstania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Akademii Lekarskiej w Gdańsku. ■

Studenci na warsztatach aikido

Członkowie SKN Paramedic pod kierownictwem mgr. Kamila Krzyżanowskiego uczestniczyli w dniach 15-17 stycznia br. warsztatach aikido. Zajęcia odbywały się w Masa Katsu Dojo, Kwaterze Głównej AAI-Polska w Olsztynie. Szkolenie prowadził przyjaciel naszego kolegi z Koła, sensei Rafał Hryniewicki (2 dan aikido) oraz Marek Baranowski Sempai (2 kyu aikido). Część zajęć oraz piekielne rozgrzewki przygotował student II roku ratownictwa Adrian Zakrzewski (1 kyu aikido). Szkolenie składało się z krótkiego wprowadzenia teoretycznego, podczas którego przybliżono nam historię aikido oraz z wyczerpującej części praktycznej. W trakcie treningów przedstawiono nam podstawowe techniki obrony przed agresywnym napastnikiem. Instruktorzy ukierunkowali zajęcia w taki sposób, aby przekazywana wiedza mogła przydać się w pracy ratownika medycznego.

Zależało nam na tym, aby nauczyć się technik obrony przed osobą pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych oraz stosowania technik

przymusu bezpośredniego. Instruktorzy kładli ogromny nacisk na bezpieczeństwo poszkodowanego, wszystkie przedstawione techniki pozwalały unieruchomić osobę agresywną bez narażania jej na uszkodzenia ciała. Baczną uwagę zwracano na poprawną technikę podczas wykonywania wszystkich ćwiczeń.

Zajęcia przebiegały w niesamowitej atmosferze. Instruktorzy okazali się doskonałymi fachowcami, z ogromnym doświadczeniem i cierpliwością. Oczywiście wszyscy zdajemy sobie sprawę, że jeden weekend, choć bardzo intensywny, to zdecydowanie za mało, aby powiedzieć, że już coś umiemy. Mamy jednak nadzieję, że to nie ostatnie spotkanie z aikido.

Będziemy naciskać na Adriana, aby organizował podobne wyjazdy cyklicznie. Mimo wszechobecnych zakwasów, nie możemy doczekać się kolejnych treningów.

Olga Wrońska,
studentka III roku studiów licencjackich,
kierunek ratownictwo medyczne